

A qualitative research on the LinkedIn shares of health managers in the Covid-19 process

Covid-19 sürecinde sağlık yöneticilerinin LinkedIn paylaşımları üzerine bir nitel araştırma

Nilay Gemlik¹, Merve Özkul², Ali Arslanoğlu³

¹ Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ngemlik@gmail.com, 0000-0001-5319-4070

² Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, merveozer1997@hotmail.com, 0000-0002-1729-2914

³ Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, aliarslanoglu18@gmail.com, 0000-0002-4454-0397

ABSTRACT

Aim: Covid-19, which has become a global problem, appeared in Wuhan, China. This rapidly spreading virus called Covid-19 has become a pandemic. In this pandemic process, which affects the whole world, the impact of social media on people has been quite significant. Misleading information can be easily spread as well as informative posts on social media. In this study, it is intended to determine how LinkedIn shares are affected and on which categories are shared during the coronavirus process. **Materials and Methods:** Within the scope of the research, the shares related to coronavirus made by 5 users between 9 March 2020 and 17 May 2020 were examined on a weekly daily date. It has been reviewed according to sharing topics, the message they contain, the date ranges they are shared with, and the way they are shared. Content analysis technique was used in the examination of these shares. **Results:** A total of 1094 shares made by 5 health manager users were examined in the study. The number of shares made about coronavirus is 584. **Conclusion:** As a result of the research, posts belonging to the categories of productivity, efficiency, precaution and cooperation are found the most. Then, the risk group, business process, technology, treatment research, health economics and spread categories were given. These shares are mostly formed in the form of likes. LinkedIn is a social business network. Emphasis should be on business process, productivity and business.

ÖZ

Amaç: Küresel bir sorun haline gelen Covid-19, Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkmıştır. Covid-19 adındaki hızla yayılan bu virüs bir pandemi haline gelmiştir. Bütün dünyayı etkileyen bu pandemi sürecinde ise sosyal medyanın insanlar üzerindeki etkisi oldukça fazla olmuştur. Sosyal medyada bilgilendirici paylaşımlar yapıldığı gibi yanıltıcı bilgiler de kolaylıkla yayılabilmektedir. Bu çalışmada, koronavirüs sürecinde LinkedIn paylaşımlarının nasıl etkilendiği ve hangi kategoriler üzerinde paylaşımlar yapıldığının belirlenmesi amaçlanmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma kapsamında, 9 Mart 2020 ve 17 Mayıs 2020 tarihleri arasında 5 kullanıcının yaptığı koronavirüs ile ilgili olan paylaşımlar haftalık olarak incelenmiştir. Paylaşım konularına, içerdikleri mesaja, paylaşıldıkları tarih aralıklarına ve paylaşım şekillerine göre incelenmiştir. Bu paylaşımların incelenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmada 5 sağlık yöneticisi kullanıcılarının yaptığı toplam 1094 paylaşım incelenmiştir. Koronavirüs ile ilgili yapılan paylaşım sayısı ise 584'tür. **Sonuç:** Araştırma sonucunda, paylaşımların en çok üretkenlik, etkinlik, tedbir ve iş birliği kategorilerine ait paylaşımlar bulunmaktadır. Ardından sırasıyla risk grubu, iş süreci, teknoloji, tedavi araştırmaları, sağlık ekonomisi ve yayılım kategorilerine yer verilmiştir. Bu paylaşımlar çoğunlukla beğeni şeklinde oluşmuştur. LinkedIn sosyal bir iş ağıdır. İş süreci, üretkenlik ve iş birliğine konularına önem verilmelidir.

ARTICLE INFO/MAKALE BİLGİSİ

Key Words: Coronavirus, Covid-19, LinkedIn

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, Covid-19, LinkedIn

DOI: 10.5281/zenodo.6342704

Corresponding Author/Sorumlu Yazar: Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, merveozer1997@hotmail.com, 0000-0002-1729-2914.

Received Date/Gönderme Tarihi: 09.02.2022

Accepted Date/Kabul Tarihi: 03.03.2022

Published Online/Yayımlanma Tarihi: 15.03.2022

GİRİŞ

Çin'in Hubei Eyaleti'ne bağlı Wuhan Şehrinde etiyojisi bilinmeyen pnömoni vakaları bildirilmiştir (1, 2). Wuhan Güney Çin Deniz Ürünleri Şehir Pazarı'nda bulunan insanlarda rastlanan virüs, Covid-19'a neden olmuştur. Bu virüsün de SARS-CoV ve MERS-CoV gibi hayvanlardan insanlara bulaşan zoonotik bir enfeksiyon olduğu düşünülmektedir (1, 3). Wuhan'daki salgının merkezinde bulunan hastaların çoğunun, deniz ürünleri ve canlı hayvan pazarı ile bir bağlantısı olduğundan dolayı hayvanlardan insanlara bulaşma olduğu düşüncesini

ortaya koymuştur. Sonradan, hasta sayısının giderek artmasıyla birlikte, hayvan pazarları ile ilişkisi olmayan insanlarda görülmesiyle birlikte, bu virüsün kişiden kişiye de bulaşma gösterdiği bildirildi (4). Virüs hızla yayılmış ve küresel bir sorun haline gelmiştir (5).

Salgın haline gelen koronavirüsün yayılması engellenmek istenerek Çin hükümeti 23 Ocak 2020 tarihinde karantina kararı alınmıştır. Almanya, Türkiye ve Fransa gibi birçok ülkede Çin'den gelen tüm yolcuları termal detektörler aracılığıyla kontrol etmeye başlanmıştır. Bir hafta içerisinde birçok hastane yapılmış ve şehrin ekonomisi

durma noktasına gelmiştir. Maske ve ilaç dağıtımına başlanmıştır. Çoğu ülkelerde vatandaşlarını karantina bölgesinden tahliye edilmiştir (6). Ancak virüs ortaya çıktıktan sonra, üç ay gibi kısa bir sürede bütün dünyayı etkisi altına almıştır (7).

İnsandan insana bulaşma özelliği ile dünya çapında kolayca yayılım gösteren Covid-19, tüm dünya ülkelerini etkileyen salgın seviyesine ulaşmıştır (8). Virüsün, ocak ayında bulaşma oranı büyüme göstermiş ve küresel çapta bütün ülkelerde virüs kaynaklı vakalar rapor edilmeye başlanmıştır (9). 22 Mayıs 2020 tarihi itibarı ile dünyada 4.993.470 vaka rapor edilir iken 327.738 ölüm vakası bildirilmiştir (2).

Covid-19 bazı iddiaların aksine insan yapımı değil, mutasyona uğramış bir virüstür. Virüs, temas ve damlacıkların saçılmasıyla bulaşmaktadır. Virüsün temas ve dokunma ile geçebilmesi için önemli parametreler bulunur. Bunlar; tutma, dokunma süresi ve nem oranıdır. Virüsün geçmesi normal şartlarda 10 saniye iken, temas eden yüzey nemliyse süre 5 saniyeye, her iki yüzeyde nemliyse 3 saniyeye düşmektedir (9).

Covid-19, damlacık yoluyla, hastaların öksürme veya hapşırma yoluyla yüzeylere saçtığı damlacıklar ile temas sonrası etkenin mukozalara temas etmesi durumunda bulaşmaktadır (10). Damlacıklar havada asılı kalmaz ve uzak mesafelere hava yolu ile taşınmaz. Kişiler, hasta olan kişilerin dışarı vermiş olduğu damlacıkları soluması sonucunda hastalanır. Bu nedenle en az bir buçuk metre mesafe kuralı getirilmiştir. Damlacıklar; kapı kolu, masa vb. ortamlara yerleşebilmektedir. Semptomları gösteren ya da göstermeyen hastaların; hapşırma ve öksürme yolu ile dışarı attığı damlacıkların kapladığı yüzeylere temasın sonrasında virüsün ağız, burun ve göz mukozası yoluyla vücuda girerek yayılmasıyla bulaşmaktadır (7). Kirli eller ile ağız, göz veya burna temas etmek risk ortaya çıkarmaktadır (11). İnsanların ne süreyle taşıyıcı oldukları ise kesin olarak bir veri bulunamamaktadır. Hiçbir belirtiyeye sahip olmayan kişilerin de virüsü yaydığı gözlemlenmiştir (7).

Covid-19 insanları farklı farklı şekillerde etkilemektedir. Enfekte olanların çoğu hafif ya da orta şiddette hastalık geçirir ve hastanede yatmadan iyileşmektedir. En çok görülen belirtileri; ateş, kuru öksürük ve yorgunluktur. Daha az görülen belirtiler ise, ağrı, sızı, boğaz ağrısı, ishal, konjonktivit, baş ağrısı, tat veya koku kaybı, deride döküntü ve parmaklarında renk değişikliğidir. Ciddi belirtileri ise; nefes almada güçlük veya nefes darlığı, göğüs ağrısı veya basıncı, konuşma veya hareket kaybidir (12). Yapılan araştırmalarda, vakaların %80'lik kısmının ciddi bir tıbbi müdahaleye ihtiyaç duymadan hastalığı atlattığı ancak ciddi vakalarda hastalığın zatürreye dönüşerek suni solunum yöntemlerine

ihtiyaç duyulabildiğini göstermektedir. Hastalığı hafif bir şekilde geçiren kişiler için evlerinde istirahat, ateş düşürücü önlemler ve sıvı alımı önem kazanmaktadır. Hastalıkla temas halindeki her beş kişiden birisi, hastalığı ağır bir şekilde geçirmektedir. Şeker hastalığı, yüksek tansiyon, akciğer ve kalp hastalıkları vb. kronik hastalıkları bulunanlar ve yaşlı insanlar, risk grubunda bulunmaktadır. Bunun yanında çocuk ve genç yaşta bulunanların da enfeksiyonla bulaşma ve çevrelerine de bulaştırma ihtimalleri bulunmaktadır. Bu gruplardaki kişilerin de hastalığı ağır bir şekilde geçirdiği vakalar tespit edilmiştir (7).

Türkiye'de 11 Mart 2020'de ilk Covid-19 vakası görülmüştür (1). Covid-19 ile ilişkili olarak dünyada ilk tedbirleri alan ülkelerden birisi de Türkiye'dir. Türkiye'de; kaynağa yönelik, bulaş yoluna ve sağlam kişilere yönelik tedbirler alınmış ve alınmaya da devam edilmektedir (3). Virüsün atılım ve bulaştırıcılık süresi bilinmediğinden dolayı, hastaların hastanelerde bulunduğu sürece izolasyon tedbirlerine de devam edilmektedir (1).

İlk vakanın görüldüğünden bu yana medya, salgında büyük bir rol oynamıştır. Halkı bilgilendirme ile birlikte riskin yönetimi ve halkın motive etme konusunda da etkili olmuştur. Medya, vakalar ve ölümler ile ilgili istatistik bilgileri sunmuş, konuyu farklı açılar ile tartışmalara açmış ve aynı anda dünyadaki gelişmeler hakkında bilgiler sunmuştur. Bu süreç esnasında uygulanmakta olan sokağa çıkma yasağı çoğu insanın evinde kalması, medyayı ve haber bültenlerini daha yakından takip etmesine neden olmuştur. İletişim teknolojileri, hızlı ve kolay olmasından dolayı popüler olduğu bilinmektedir (13).

Covid-19'un ortaya çıkmasının arkasında birkaç hafta sonra, virüsün kökeni ile ilgili yanıltıcı söylentiler ve komplo teorileri ileri sürülmüş, ırkçı söylemler ortaya çıkmaya başlamıştır. Sosyal medyada da virüsün tüm dünyaya yayıldığı hızla aynı şekilde spekülasyon ve çoğu zamanda doğru olmayan bilgiler de yayılmıştır. Bu yayılım ciddi bir panik ortamı yaratılmakla birlikte insanlar yanlış bilgilendirilmiştir (14). Bir pandemi sürecinde toplumun panik düzeyi genel olarak yüksek olup bu sebep ile sosyal medyadaki yanlış yönlendirilmiş bilgilerin kontrolü kolay olmayacaktır. Güvenli bir bilgi kaynağının olması oldukça önemlidir (15).

GEREÇ-YÖNTEM

Bu çalışmada, LinkedIn uygulaması üzerinden 500 bağlantı üzeri olan 5 sağlık yöneticisi kullanıcısının paylaşımları incelenmiştir. Paylaşımların incelenmesi, koronavirüsün Türkiye'de görüldüğü haftadan itibaren başlamıştır. 9 Mart 2020 ve 17 Mayıs 2020 tarihleri arasındaki koronavirüs ile ilgili olan paylaşımlar haftalık

olarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesi sırasında içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bu teknik ile analiz dört aşamada gerçekleştirilmiştir. 1. Verileri kodlamak, 2. Kodlanan verilerin temalarını belirlemek, 3. Kodları ve temaları düzenlemek, 4. Bulguları tanımlamak ve yorumlamak. İlk olarak yazılı notlar çözümlenmiş ve okunmuştur. Elde edilen cevaplar benzerliklerine göre gruplandırılmaları yapılmıştır. Sonrasında gizlilik esasına göre, isimleri açıklamadan her bir kullanıcıya, 'Kullanıcı' kodu verilmiştir. Kullanıcıları belirlemek için her bir kod "A Kullanıcısı", "B Kullanıcısı", "C Kullanıcısı" vd. biçiminde kodlandırılmıştır. Bu veriler sayısal hale getirelerek söylem sayısı olarak ifade edilmiştir. Analiz sonucunda on farklı tema altında toplanan veriler tablo haline getirilmiş ve yorumlanmıştır. Koronavirüs ile ilgili olan paylaşımların bulunmasında; 'salgın, koronavirüs, Covid-19, pandemi' anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 1094 paylaşım incelenmiştir. Paylaşımların kullanıcılara göre dağılımı; A kullanıcısı 29 (%2.65), B kullanıcısı 470 (%42.96), C kullanıcısı 50 (%4.57), D kullanıcısı 378 (%34.55) ve E kullanıcısı 167 (%15.27) şeklindedir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma etik kurul raporu gerektirmemektedir.

BULGULAR

Araştırmada, 5 kullanıcıya ait toplam 1094 paylaşım incelenmiştir. Bu paylaşımların dağılımı; koronavirüs ile ilgili olan paylaşım 584 (%53.38) ve koronavirüs ile ilgili olmayan paylaşım 510 (%46.62) şeklindedir. Kullanıcıların koronavirüs ile ilgili olan paylaşımların haftalık olarak Tablo 1'de verilmiştir

Tablo 1 incelendiğinde, A kullanıcısı 21 (%3.60), B kullanıcısı 272(%46.57), C kullanıcısı 27 (%4.62), D kullanıcısı 162 (%27.74) ve E kullanıcısı 102 (%17.47) koronavirüs ile ilgili paylaşım yapmıştır. En fazla paylaşımı B kullanıcısı, en az paylaşımı ise A kullanıcısı yaptığı saptanmıştır. Haftalık toplam paylaşım sayısı incelendiğinde, 1. hafta 33 (%5.65), 2. hafta 151 (%25.86), 3. hafta 87 (%14.90), 4. hafta 77 (%13.18), 5. hafta 42 (%7.19), 6. hafta 70 (%11.99), 7. hafta 26 (%4.45), 8. hafta 40 (%6.85), 9. hafta 25 (%4.28) ve 10. hafta 33 (%5.65) şeklinde paylaşımlar yapıldığı gözlemlenmiştir.

Koronavirüs ile ilgili paylaşımların kategorileri; teknoloji, etkinlik, tedbir, tedavi araştırmaları, risk grubu, yayılım, iş süreci, iş birliği, üretkenlik ve sağlık ekonomisi olarak belirlenmiştir. Tablo 2'de kullanıcıların paylaşımları kategorilere göre dağıtılarak gösterilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, kullanıcıların koronavirüs paylaşımları ile ilgili kategorilerde; teknoloji 36 (%6.16),

etkinlik 80 (%13.70), tedbir 85 (%14.55), tedavi araştırmaları 33 (%5.65), risk grubu 46 (%7.88), yayılım 15 (%2.57), iş süreci 38 (%6.51), iş birliği 65 (%11.13), üretkenlik 155 (%26.54) ve sağlık ekonomisi 31 (%5.31) olduğu görülmüştür. Tablo 3'de kullanıcıların yaptığı paylaşımların hangi şekilde paylaşıldığına dair veriler verilmiştir.

Tablo 3 incelendiğinde, kullanıcıların yaptığı paylaşım şekillerinde; kendi paylaşımı 287 (%26.24), beğeni 610 (%55.76), yorum beğenisi 157 (%14.35), yorum yapma 38 (%3.47) ve kutlama 2 (%0.18) olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışma, koronavirüs sürecinde LinkedIn paylaşımlarının nasıl etkilendiği ve hangi kategoriler üzerinde paylaşımlar yapıldığının belirlenmesi ve bu paylaşım içeriklerinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 9 Mart ila 17 Mayıs 2020 tarihleri arasındaki koronavirüs ile ilgili olan paylaşımlar haftalık olarak, 5 kullanıcının yaptığı paylaşımlar içerik analiziyle incelenmiştir. Paylaşım konularına, içerdikleri mesaja, paylaşıldıkları tarih aralıklarına ve paylaşım şekillerine göre incelenmiştir.

Araştırma sonucuna göre, 10 kategori üzerinden A kullanıcısı en fazla 'tedbir' kategorisi üzerinde paylaşım yaptığı gözlemlenmiştir. B kullanıcısı 'üretkenlik', C kullanıcısı 'risk grubu', D kullanıcısı 'tedbir', E kullanıcısı ise 'üretkenlik' kategorisi üzerinde en fazla paylaşımı yaptığı saptanmıştır. Toplam paylaşım sayısındaki kategorilerden ise, en fazla 'üretkenlik' konusunda paylaşım yapılırken, en az 'yayılım' kategorisi üzerinde paylaşım yapıldığı gözlemlenmiştir. Paylaşımlar içerdiği mesajlara göre koronavirüs sürecinde üretkenlik konusuna ağırlık verilmiştir. Üretkenlik kategorisinde; yerli üretimin desteklendiği, yapılan çalışmalarla ilgili bilgi paylaşımlarının yapıldığı ve bu çalışmaların sürekliliği sağlanmak için paylaşımlar yapıldığı gözlemlenmiştir. Yayılım kategorisinde ise, virüsün bulaşma ve yayılımı ile ilgili paylaşımların diğer kategorilere oranla daha az paylaşım olduğu sonucuna varılmıştır.

Paylaşımların yapıldığı tarihlere göre incelendiğinde, en fazla yapılan paylaşım 2. hafta (%25.86) ve en az yapılan paylaşım ise 9. hafta (%4.28) olmuştur. Paylaşımların 2. haftada yoğunluk oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmadaki tarihler aralığında LinkedIn'de yapılan paylaşım şekilleri incelendiğinde, en fazla paylaşım şekli 'beğeni' olurken en az 'kutlama' şeklinde paylaşımlar yapıldığı saptanmıştır.

Sonuç olarak; kullanıcılar koronavirüs ile ilgili yapılan paylaşımlara daha ağırlık vermektedir. Üretkenlik, tedbir, etkinlik ve iş birliği kategorilerinde paylaşım oranı fazladır. Ardından sırasıyla risk grubu, iş süreci,

Tablo 1. Kullanıcıların haftalık koronavirüs paylaşımları

Haftalar	A Kullanıcısı	B Kullanıcısı	C Kullanıcısı	D Kullanıcısı	E Kullanıcısı
9 Mart-15 Mart	3	19	0	10	1
16 Mart-22 Mart	3	34	0	50	64
23 Mart-29 Mart	2	44	6	27	8
30 Mart-5 Nisan	6	41	2	19	9
6 Nisan-12 Nisan	0	18	4	12	8
13 Nisan-19 Nisan	2	42	10	9	7
20 Nisan-26 Nisan	2	15	0	7	2
27 Nisan-3 Mayıs	2	20	2	14	2
4 Mayıs-10 Mayıs	1	18	1	4	1
11 Mayıs-17 Mayıs	0	21	2	10	0
TOPLAM	21	272	27	162	102

Tablo 2. Kullanıcıların koronavirüs paylaşım kategorilerine göre dağılımı

Koronavirüs paylaşımları ile ilgili kategoriler	A Kullanıcısı	B Kullanıcısı	C Kullanıcısı	D Kullanıcısı	E Kullanıcısı	TOPLAM
Teknoloji	1	18	0	8	9	36
Etkinlik	0	53	0	16	11	80
Tedbir	7	22	9	41	6	85
Tedavi Araştırmaları	3	21	0	9	0	33
Risk Grubu	1	9	11	24	1	46
Yayımlar	1	8	0	5	1	15
İş Süreci	0	18	2	18	0	38
İş Birliği	5	40	3	14	3	65
Üretkenlik	3	59	0	22	71	155
Sağlık Ekonomisi	0	24	2	5	0	31

Tablo 3. Kullanıcıların yaptığı paylaşım şekilleri

Paylaşım Şekli	A Kullanıcısı	B Kullanıcısı	C Kullanıcısı	D Kullanıcısı	E Kullanıcısı	Toplam
Kendi Paylaşımı	3	221	18	9	36	287
Beğeni	25	171	26	330	58	610
Yorum Beğenisi	1	65	5	19	67	157
Yorum Yapma	0	13	1	20	4	38
Kutlama	0	0	0	0	2	2

teknoloji, tedavi araştırmaları, sağlık ekonomisi ve yayılım kategorilerine yer verilmiştir. Kullanıcılar; bilinçlendirmeye, üretmeye, değişime uyum sağlamaya ve iş birliğine yönelik paylaşımlar yapmaktadır. Bu paylaşımlar ise büyük bir oranla beğeni şeklinde paylaşılmaktadır. Kullanıcılar, diğer kullanıcıların içeriklerini beğenerek profillerinde yayınlamaktadır. Bu şekilde farklı kullanıcıların paylaşımları diğer kullanıcılar

tarafından görülebilmekte ve bilgi aktarımı daha da hızlı sağlanabilmektedir.

Kullanıcılar paylaşım oranlarını düşürmemeli ve koronavirüs hakkında bilgilendirici paylaşımlara devam etmelidir. Özellikle LinkedIn sosyal bir iş ağı olduğundan dolayı iş süreci, üretkenlik ve iş birliğine önem verilmelidir. Koronavirüs sürecinde gerçekleşen değişimlere ve iş süreçlerine yardımcı olacak paylaşımlar yapılmalı

devam edilmelidir. Bu araştırmada sağlık yöneticilerinin linkedin üzerinden yaptığı paylaşımlar sonucunda üretkenlik, tedbir ve iş birliği gibi kategorilerin daha ön planda olduğu gözlemlenmiştir. Sağlık yöneticilerinin yaptığı paylaşım kategorilerine önem verilirse, yöneticiler rollerine bir değer katacaktır.

KAYNAKLAR

1. T.C. Sağlık Bakanlığı. COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Rehberi Bilim Kurulu Çalışması, Ankara, 2020:7-11.
2. World Health Organization. 2020. Available from: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200522-covid-19-sitrep-123.pdf?sfvrsn=5ad1bc3_4
3. Türkiye Bilimler Akademisi. COVID-19 Pandemi değerlendirme raporu. Türkiye Bilimler Akademisi. Ankara, 2020:27-30.
4. Centers for Disease Control and Prevention, 2020. Available from: https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/cases-updates/summary.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fcoronavirus%2F2019-ncov%2Fsummary.html
5. Tırmıkçıoğlu Z. COVID-19 enfeksiyonu olan gebelerde ilaç kullanımı. Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi, 2020;25(1):52.
6. COVID-19. Vikipedi içinde. 2020, May 22. Available from: <https://tr.wikipedia.org/wiki/COVID-19>
7. Budak F, Korkmaz Ş. Covid-19 pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: Türkiye örneği. Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi, 2020;(1):65-66.
8. Aktürk H. Yeni Koronavirüs Hastalığı Pandemi Döneminde Online Yaşam ve Psikolojik Etkileri, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara, 2020.
9. Aslan R. Tarihten günümüze epidemiler, pandemiler ve Covid-19. Gölle Bölgesi Aylık Ekonomi ve Kültür Dergisi. 2020;8(85):38-39.
10. Dikmen AU, Kına HM, Özkan S, İlhan MN. COVID-19 epidemiyolojisi: Pandemiden ne öğrendik. Journal of Biotechnology and Strategic Health Research, 2020;1(Özel Sayı):30-31.
11. T.C. Sağlık Bakanlığı. 2020. Available from: <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/tr/covid-19-yeni-koronavirus-hastaligi-nedir>
12. World Health Organization. 2020. Available from: https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_3
13. Türk Tabipler Birliği. Covid-19 pandemisi iki aylık değerlendirme raporu. Türk Tabipler Birliği. 2020:50.
14. Özkoçak V, Gültekin T, Koç F. Pandemilere antropolojik bakış: Koronavirüs (Covid-19) Örneği. Turkish Studies. 2020;15(2):1191.
15. Kutlu R. Yeni koronavirüs pandemisi ile ilgili öğrendiklerimiz, tanı ve tedavisindeki güncel yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum. Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care. 2020;14(2):331.